

vader geplant had, en die iederen zomer tot aan het venster harer moeder waren opgeschoten; één daarvan had zij bij zijn graf geplant, het andere hoopte zij in het leven te behouden, totdat zij in hare nieuwe woonplaats aankwamen, ten einde deze er mede op te sieren. Hoe was het mogelijk dat zij er moedig, ja bijna opgeruimd kon uitzien, terwijl iedere steen van den ouden grijzen muur eene stem des rouws voor haar had, daar ieder hoekje van de vierkante oude plaats zijne eigene kleine geschiedenis bezat, die nu levendig voor haar getrouw geheugen oprees? Er was één gevoel, dat alle andere gewaarwordingen beheerschte. Het huis, de tuin, de bijenkorven, de oude moerbezenboom met de bank er onder, al dat eenzame en verlatene, dat haar omgaf, sprak van scheiden, scheiden voor altijd; maar en uit het graf en van dien platten witten steen lieten zich de vertroostende woorden hooren: „Ik ben de opstanding en het leven. Zij, die ontslapen zijn in Jezus, zal God wederbrengen met Hem.”

Haars vaders liefde had ieder plekje dierbaar aan haar hart gemaakt. Zijn beeld weerkaatste uit iedere herinnering aan zijne zorgvolle liefde. Haar hart werd verscheurd om dit alles te moeten verlaten; maar toen de blijde boodschap van eene vereeniging in een huis, waar zij voor eeuwig zouden zamenwonen zich deed hooren, verhief zij zich boven de golven, toen kon zij de stem des gemors onderdrukken en uitroepen: „moed gehouden, mijne ziel! voorwaarts, opwaarts!” en zij kon in haar hart zeggen:

Gij waart de bron van al die liefde,
Die eens zoo rijklijk was mijn deel;
En schoon 't gemis mij bitter griede,
In uw bezit ik eindeloos veel.
Heer! ja Gij gaaft, Gij hebt ontnomen,
Het was het uwe; geef mij Heer!
Een hart om steeds tot U te komen,
Opdat ik U in alles eer'.

En toch, toen zij de droevige aangezichten zag, die voor iedere deur te voorschijn traden, toen snikken en zegenwenschen zich onder het vaarwel vermengden, toen was zij genoodzaakt achterover te leunen, ten einde hare tranen nog zooveel mogelijk te verbergen.

Hoe ernstig had zij getracht die goede menschen voor te bereiden ten einde hun te leeren, hunnen nieuwen predikant als een zegen te beschouwen; maar zij wilden niet vertroost worden, zij wilden niet hopen. Zij zouden zulke vrienden nooit meer terugzien. Op den dag vóór haar vertrek had Olivia nog een afscheidsbezoek gebragt aan eenige weinig bejaarden en zieken.

„O! jufvrouw Olivia,” zeide een half onnoozel knaapje, dat bij zijne grootmoeder woonde, eene dergenen, die zij dacht nog eens te moeten opzoeken, „o jufvrouw Olivia, nu gaat gij voor altijd heen, en nu zal niemand mij meer op school onderwijzen!” en hij schreide zachtjes, terwijl hij een blik van opregt leedwezen op haar sloeg.

„O zeker, Tony, gij zult wel onderwezen worden, het is een goede en zeer vriendelijke heer, die hier komt, en hij zal u stellig onderrigten,” zeide Olivia op een bemoedigenden toon.

„Ja maar hij zal mij geen vlieger geven, en ook geene nieuwe muts en geen slinger; ik weet best dat hij het niet doen zal, en hij zal mij ook niet onderwijzen, jufvrouw Olivia,” zeide Tony, die in zijne groote droefheid bijna radeloos werd.

„Hij zal u alles geven wat goed voor u is, en zal alles doen wat vriendelijk is, Tony! en gij zult wel spoedig zeer veel van hem houden,” zeide Olivia.

„Ik wil niet veel van hem houden, dat wil ik volstrekt niet, want hij zendt u weg. Laat hem niet hierkomen, jufvrouw Olivia. Ga niet weg, om hem hier te laten komen. En als gij het toch doet, zoo zullen de klokken dezen nacht niet luiden; Roger Ball heeft gezegd, dat het 't treurigste gelui zou zijn, dat er ooit geklonken heeft, waarlijk dat zeide hij, jufvrouw Olivia.”

„Och neen! Tony,” zeide Olivia, half verheugd en half bedroefd over zijn ernst: „het zal een zeer vrolijk gelui zijn, dat ons aanspoort om God te danken voor een nieuw jaar, en ons aan die gelukkige wereld te herinneren, waar geene dagen en jaren en geen afscheid nemen meer bestaan, maar waar wij allen door de liefde van Jezus gelijk ik u zoo dikwijls verteld heb, Tony, elkander zullen ontmoeten en nooit meer te scheiden.”

„O, dat zal heerlijk zijn,” begon Tony bij de laatste woorden van Olivia te zingen; maar weldra weer afbrekende, begon hij op nieuw te schreijen; „maar gij gaat toch morgen weg, en wij zullen geen klokge-lui hebben, zegt Roger.”

„Zeg aan Roger, dat ik aan ons gelukkig wederzien zal denken, dat eenmaal zeker komen zal, als ik het klokge-lui hoor, en dat moet hij ook doen,” zeide Olivia, eenige halve-stuiversstukjes in zijne hand drukkende, terwijl zij zich haastig verwijderde.

Tony keek haar na, en peinsde over hare laatste woorden; toen keek hij naar de halve-stuiversstukjes met eene soort van onderzoekenden blik. Zij waren in zijn oog eene soort van koop-prijs voor zijn goed gedrag en zijne pligten omtrent den nieuwen predikant. Olivia had hem op die wijze reeds dikwijls omgekocht, en in de meeste gevallen was zij ook zeer goed geslaagd, want hij stelde er eene soort van eer in om, als hij eenmaal eene dergelijke verbindtenis had aangegaan al de voorwaarden er van getrouw na te komen, maar nu wilde hij niet omgekocht worden. Met een wanhopigen moed wierp hij de halve-stuiversstukjes op den weg, en riep zoo hard hij kon: „Ik wil lievelijk tegen hem zijn, jufvrouw Olivia, ja, dat wil ik; daar ligt het geld.”

DE ONGELOOVIGE OVERTUIGD.

In een der Staten van Noord-Amerika leefde een advokaat, die aan eene uitgebreide kennis eene groote twijfelzucht paarde. Eindelijk wilde hij dan toch ook eens de bewijzen, die voor de echtheid van het Christendom worden bijgebragt, bestuderen, en zette zich aan het lezen van den Bijbel. Een ouderling van eene presbyteriaansche gemeente vond hem op zekeren dag diep in gepeins zijne kamer driftig op en neder loopen.

— „Ik heb daar de tien geboden gelezen,” zeide de ongeloovige tot hem.

— „Wel, wat denkt gij er van?”

— „Tot hiertoe had ik Mozes voor het opperhoofd van eene rooverbende gehouden; ik meende dat hij door zijne groote zielskracht, waarmede hij begaafd was, een magtigen invloed op een bijgeloovig volk had verkregen, en dat hij het door op den berg Sinaï afgestoken vuurwerk had weten wijs te maken, dat God het toesprak. Maar ik heb nu den inhoud van die wet bestudeerd, doch ik heb te vergeefs gepoogd die door mijne veranderingen te verbeteren. De drie eerste geboden bevelen onzen Schepper te aanbidden en Hem alleen te dienen: niets billijker dan dat! — het vierde stelt een afgezonderden dag vast om Hem eene openbare eeredienst toe te wijden; één dag van de zeven is niet te veel, en ik weet ook niet dat het te weinig is. — De andere geboden spreken ons van de pligten jegens onze naasten, en ik heb opgemerkt dat het altijd het zwaarste misdrijf is, dat verboden wordt. Zoo b. v. van de misdaad tegen het leven, is het de moord; tegen de kuisheid, de echtbreuk; tegen den eigendom, de diefstal; tegen den goeden naam, de laster. En daar de zwaarste misdaad alle die van dezelfde natuur zijn in zich bevat, sluit de moord alle misdrijven tegen het leven in, enz. enz.

„Ik heb mijzelf daarna afgevraagd,” dus ging de regtsgeleerde voort, „waar Mozes die wet uit kan getrokken hebben. — Ik heb de geschiedenis onderzocht, en heb bevonden dat alle volken te dien tijde in de afgoderij gedompeld waren, en dat hunne grootste wijsgeeren nimmer een wetboek voor de zeden, zoo als dat is, gemaakt hebben. Zelf heeft Mozes in dien tijd van onwetendheid en barbaarsheid zulk eene volmaakte wet niet kunnen uitdenken; eene wet waarin al de geleerdheid der menschen nog nooit een enkel gebrek heeft kunnen vinden! — Hij moet haar dus van den hemel hebben ontvangen. Na al die overleggingen, houd ik mij overtuigd van de Goddelijkheid des Christendoms.”

Die man bleef tot aan zijnen dood, welke drie jaren daarna plaats had, overtuigd van de waarheid des Christendoms; hij bestudeerde het Woord van God zorgvuldiglijk; hij liet het vloeken na en berispte zelfs menigmaal zijne goede vrienden, wanneer zij met hunne tong tegen den Heere zondigden. Werd hij een opregt discipel van den Zaligmaker? Hij twijfelde tot zijnen dood toe zelf er aan, en dikwijls zeide hij dat zijn hart nog niet geheel veranderd was. Hij durfde zich de beloften des Evangelies niet toëigenen, en zijne besluiteloosheid belette hem niet slechts door woord en voorbeeld zooveel goeds te stichten als hij had kunnen doen, maar ook nog zelf de innige vertroosting en de blijdschap der godzaligheid te genieten.

T. M. L.